

Melita Forstnerič Hajnšek

V nedeljo, 7. januarja, bo v Minoritski cerkvi v Mariboru nov koncertni dogodek za sladokusce - v Ciklu Choregie Carmine Slovenice. Tokrat bo prvič pri nas izveden oratorij za štiri glasove Pasijon deklice z vžigalicami sodobnega ameriškega skladatelja, Pulitzerjevega nagrajenca za glasbo Davida Langa. Izvedel ga bo ansambel ¡Kebataola!, izvajalci pa bodo mladi domači operni pevci - tenorist **Tine Bec**, sopranistki **Neža Vasle** in **Anja Šinigoj** ter baritonist **Jaka Mihelač**. Kaj pravi o novemu v slovenskem repertoarju in čedalje odmevnejšem ciklu Choregie **Karmina Šilec**?

Andersenova sirota v času izobilja

Cikel Choregie nadaljuje s praznovdbami pri nas - to pot Pulitzerjevec David Lang in njegovo delo Pasijon deklice z vžigalicami - zakaj odločitev za ta oratorij za štiri glasove?

"Deklica z vžigalicami je ena najbolj žalostnih zgodb na svetu. Andersenova sirota, ki si je v času razcveta kapitalizma mrz na novoletni večer preganjala z vžigalicami, je ravno prava za koncert po tem veselim času, ko je vse pokalo od izobilja.

David Lang je eden najvidnejših ameriških skladateljev, njegov opus je obsežen in zajema operna, orkestrska, komorna in solistična dela. Zanje sta značilni prepoznavna eteričnost in neposredna čustvenost. Langova glasba je komunikativna, a hkrati zelo hipnotična. In ta miniaturni oratorij za štiri glasove in tolkala me je vznemirjal že nekaj časa, zato se resnično veselim njegove slovenske premiere.

Programiranje sodobne glasbe bi bilo treba dobro premisliti

Več je načinov, kako razumeti to zgodbo, denimo kot pripoved o veri ali kot alegorijo revščine. V Langovi interpretaciji deklica trpi, množica jo trpinči, deklica umre in se transformira, kar spominja na oblike glasbenih upodobitev Jezusovega pasijona.

Zato je pretresljivo zgodba Hansa Christiana Andersena v Langovi uglasbitvi prinesena v obliki Bachovega Pasijona po Mateju, po Langovih besedah: "...Jezusovo trpljenje nase prevzema mala deklica [...]. Žalost je tako povzdignjena na drugo raven."

Andersenova najbolj pretresljiva pravljica predstavlja v Langovem delu Jezusovo trpljenje, glasba spominja na renesančno sakralno, kako je izvajalsko?

SVETOVNA PREMIERA

Karmina Šilec Foto: CS

Najpretresljivejša zgodba v hipnotični izvedbi

Karmina Šilec pred nedeljsko slovensko praznovdbo oratorija Pulitzerjevega nagrajenca Davida Langa Pasijon deklice z vžigalicami v mariborskih Minoritih

"Njegovega dela razširjajo definicijo virtuoznosti v glasbi - navidezna preprostost glasbenega tkiva je izvajalsko izjemno zahtevna in terja neverjetno koncentracijo glasbenikov in občinstva. Po vzdušju pa je blizu renesančni sakralni glasbi ali

angleškimi madrigalom. Delo je neke vrste parabola, ki črpa duhovno in moralno vrednost z vzporejanjem trpljenja revnega dekleta z Jezusovim trpljenjem. Zato smo v program koncerta vključili tudi nekaj koralov iz Bachovega Pasijona po Mateju. Zgodbe nas na najboljši način izboljšujejo in ena takšnih je ta o deklici z vžigalicami."

Rokopis Pasijona Davida Langa Foto: CS

Sodobna glasba je getoizirana

¡Kebataola! je tokrat v sestavi četverice mladih opernih izvajalcev. Kako ste jih izbrali in kako izbirate izvajalce za Cikel Choregie?

"Kebataola od svoje ustanovitve v 2004 raziskuje nove zvoke, nove repertoarje in nove oblike izraza, v Kebataola pa povabimo izkušne-

David Lang Foto: Peter SERLING

ne ustvarjalce, ki sicer delujejo na različnih področjih, saj zasedbo sestavljamo projektno, glede na repertoar. Po lanskem projektu Laude Cortonese Gavina Bryarsa v izvedbi treh sopranistk - Urške Breznik, Nine Dominko in Mojce Potrč - ki je sedaj izšel tudi na CD-ju, tokratno zasedbo sestavljajo tenorist Tine Bec, sopranistki Neža Vasle in Anja Šinigoj ter baritonist Jaka Mihelač. Vsi so nagrajenci številnih domačih in mednarodnih tekmovanj ter dejavni ustvarjalci na različnih glasbenih poljih."

Z izbiro sodobnega ameriškega skladatelja ponovno orjete ledino

in osvežujete koncertni, vokalni repertoar. Kebataolini projekti doslej so bili med drugim Navpične misli, Prasonata, Spixody, Stripsody, Miracles itd. - če se spomnimo najodmevnejših. Se je v letih delovanja tega sestava položaj sodobne glasbe v naši repertoarni politiki kaj izboljšal?

"Področje sodobne glasbe je nepotrebno getoizirano in s tem apriorno dobiva drugačno konotacijo, večkrat negativno, kar poslušalcem celo sugerira strah pred novim. Tak dvojni odnos do nove glasbe je tudi posledica nerodnih programskih odločitev, ko se novitete trpa v repertoarje, ki sicer nagovarjajo publiko s popolnoma drugačnim glasbenimi pričakovanji in tam delujejo kot vsiljen nebodigatreba. Zato je treba programiranje sodobne glasbe dobro premisliti, tako z izborom skladateljev, izvajalcev, celo prizorišč. A prav s ¡Kebataola!, programi Choregie, vidimo, da sodobna glasba nujno ne vegetira na obrobju kulturnega radiusa. Tudi glasbi se namreč dogaja enak proces, kot se denimo dogaja s hrano: ozaveščena kultura prehranjevanja, kulturno doživetje ob procesu prehranjevanja prežene standardiziran način prehranjevanja.

Predvsem pa razlika med umetnostmi in njihovim sprejemanjem ali celo navdušenjem nad novim nastaja v politiki institucij, ki organizirajo te umetniške dogodke in - nepogrešljivo - v afirmativni medijski spremljavi le teh. Če bi za dogodke umetniške sodobne glasbe porabili podobne količine finančne, marketinške in medijske municije kot jih za koncerte zabavne glasbe ali popularnih derivatov klasične glasbe in podobno, bi bila drugačna tudi njena umestitev v kulturno pokrajino."

In rekapitulacija Cikla Choregie? Publika ga je posvojila, Minoriti so se izkazali za sijajno prizorišče, pripravljate konec meseca koncert prodornih slovenskih umetnikov z mednarodne scene, Nike Gorič Vita Žuraja ...

"Programska ideja Choregie - izvajanje 'nove glasbe', sodobne in zgodnje, se imenitno uveljavlja tudi s produkcijo tega cikla. Programska zasnova Choregie je doslej k nam prinesla nabor številnih uglednih ustvarjalcev, kot so denimo Jaap Blonk, Bernhard Landauer, Miguel Azguime, Musica Cubicularis, Zbor slovenske filharmonije, Bojan Gorišek, Janez Škof, STOP, Marko Hatlak, Jovana Popić, Vasko Atanasovski, Sabina Cvilak, Izidor Lajtinger in drugi.

Programi Choregie skušamo, kolikor je le mogoče, oblikovati s sodelovanjem z najvidnejšimi slovenskimi umetniki, ustvarjalci in poustvarjalci. Že januarja bomo slišali novo delo mariborskega skladatelja Vita Žuraja v izvedbi Godalnega orkestra Slovenske filharmonije in mariborske sopranistke Nike Gorič na besedila Aleša Štegra, ter noviteto skladatelja Tineta Beca, čemur pa ob bok postavljamo baročno glasbo."

Ministrstvo za kulturo je s 1. januarjem po odstavitvi **Damjana Damjanoviča** za v. d. direktorice Slovenske filharmonije (SF) imenovalo doseadanjo predsednico sveta tega javnega zavoda **Marjetico Mahne**.

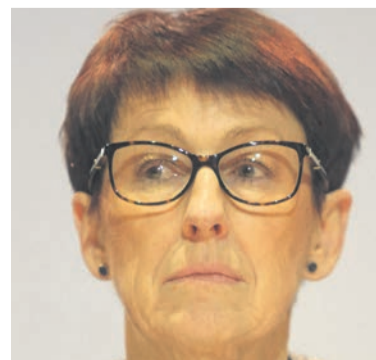
Na tem delovnem mestu bo do imenovanja novega direktorja po izvedenem javnem razpisu oziroma največ za dobo enega leta. Razpis za direktorja bo objavljen v kratkem, so povedali na ministrstvu za kulturo. Marjetica Mahne je bila zaposlena

SLOVENSKA FILHARMONIJA

Filharmonike upravlja Marjetica Mahne

na ministrstvo za šolstvo in šport, na ministrstvu za finance kot sekretarka za področja negospodarskih javnih služb (družbenih dejavnosti), nazadnje na ministrstvu za zdravje.

Bila je vidna članica stranke Zares. Na izredni seji sveta SF so zaradi razrešitve predsednice sveta Marjetice Mahne, ki jo je vlada na njeno željo razrešila decembra, izvedli tudi voli-

Marjetica Mahne Foto: Igor NAPAST

te predsednika in podpredsednika sveta. Za predsednika je bil soglasno izvoljen **Boris Rener**, za njegovo namestnico je bila izvoljena **Mojca Menart**. Minister za kulturo je sicer postopek za Damjanovičevo razrešitev sprožil avgusta, sklep o razrešitvi pa je ministrstvo izdalo oktobra. Damjanovič je na sklep ministrstva sprožil upravni spor in sodišče mu je ugodilo. Vendar se je ministrstvo na sklep upravnega sodišča pritožilo, vrhovno sodišče pa je ugodilo pritožbi ministrstva. **(sta, kr)**